

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy

LBY.411.07.002.2022

Pan
Ireneusz Norbert Jałozą
Nadleśniczy

Nadleśnictwo Solec Kujawski
ul. Leśna 64
86-050 Solec Kujawski

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

S/22/007 Wybrane aspekty gospodarki finansowej i funkcjonowania Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu oraz nadzorowanych jednostek

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Nadleśnictwo Solec Kujawski ¹ ul. Leśna 64, 86-050 Solec Kujawski
Kierownik jednostki kontrolowanej	Ireneusz Norbert Jałozą, Nadleśniczy Nadleśnictwa Solec Kujawski ² , od 21 października 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnił Jakub Siedlecki, Nadleśniczy Nadleśnictwa Solec Kujawski, od 1 kwietnia 2011 r. do 12 października 2020 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Zatrudnianie i wynagradzanie. 2. Koszty bieżące, nakłady na aktywa trwałe i efektywność przedsięwzięć inwestycyjnych. 3. Sprzedaż nieruchomości z bonifikatą w trybie bezprzetargowym.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2018 r. do zakończenia czynności kontrolnych ⁴ , z uwzględnieniem dokumentów sporządzonych przed i po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	1. Jolanta Szydłowska-Hęsiak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/139/2022 z 2 września 2022 r. 2. Monika Kazimierczak, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/138/2022 z 2 września 2022 r.

(akta kontroli str. 1-7)

¹ Dalej: „Nadleśnictwo”

² Dalej: „Nadleśniczy”

³ Dalej: „były Nadleśniczy”.

⁴ Tj. 7 grudnia 2022 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą system zatrudniania pracowników w Nadleśnictwie funkcjonował zgodnie z przyjętymi zasadami i zapewniał rekrutację osób, których kompetencje odpowiadały ustalonym wymogom. Wobec pracowników stosowano jednakowe i przejrzyste zasady dotyczące ustalania wynagrodzeń, a wynagrodzenie pracowników nowozatrudnionych były porównywalne do wynagrodzeń osób poprzednio zatrudnionych lub zajmujących stanowiska równoważne. Przypadki świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych były właściwie dokumentowane i rozliczane, w tym zgodnie z art. 151-151³ i art. 151⁸ ust. 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy⁷. Bezpłatne mieszkania, o których mowa w art. 46 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach⁸, przyznano pracownikom zatrudnionym na stanowiskach do tego uprawniających, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 17 grudnia 2009 r. w sprawie określenia stanowisk w Służbie Leśnej, na których zatrudnionym pracownikom przysługuje bezpłatne mieszkanie albo równoważnik pieniężny, oraz sposobu i trybu przyznawania i zwalniania tych mieszkań, a także ustalania i wypłaty równoważnika pieniężnego⁹. Zlecane pracownikom Nadleśnictwa zadania na podstawie umów cywilnoprawnych były zasadne i nie obejmowały wcześniej określonych obowiązków służbowych.

W okresie objętym kontrolą prawidłowo ponoszono nakłady na zadania inwestycyjne i zakupy środków trwałych, a przeprowadzone inwestycje, związane w sposób bezpośredni bądź pośredni z zadaniami ustawowymi Nadleśnictwa, przyniosły zakładane efekty. Zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami wewnętrznymi przeprowadzono także zbadane zamówienia publicznie.

Jako działania nieprawidłowe NIK ocenia w szczególności:

- naruszenie zasad udzielania pracownikom wsparcia finansowego przy zakupie samochodów osobowych używanych również do celów służbowych;
- nabywanie w 2021 r. i 2022 r. usług gastronomicznych na potrzeby jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych z pominięciem przepisów ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych¹⁰;
- niegospodarne nabywanie w latach 2018-2020 usług obcych związanych z obsługą Hotelu¹¹, skutkiem m.in. czego odnotowywano starty na prowadzonej w tym zakresie działalności; w 2019 r. poniesiono stratę na całej działalności dodatkowej w wysokości 137,0 tys. zł, czym naruszono rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 grudnia 1994 r. w sprawie szczegółowych zasad gospodarki finansowej w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe¹².

Jednocześnie NIK pozytywnie ocenia wprowadzony w 2021 r. program naprawczy mający na celu poprawę rentowności działalności hotelowej, a także podwyższenie czynszu za dzierżawę restauracji, który w okresie do maja 2022 r. ustalony był na poziomie niezapewniającym dochodowości.

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1510 ze zm., dalej: „kp”.

⁸ Dz. U. z 2022 r. poz. 672 ze zm., dalej: „ustawa o lasach”.

⁹ Dz. U. Nr 221, poz. 1751, dalej: „rozporządzenie MŚ w sprawie mieszkań”.

¹⁰ Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm., dalej: „nPzp”.

¹¹ Obiekt hotelowy funkcjonujących przy Nadleśnictwie (od lutego 2021 r. w strukturze organizacyjnej Nadleśnictwa) jako Ośrodek Szkoleniowo-Wypoczynkowy, następnie Ośrodek Szkolno-Edukacyjny i Hotel „Dobre z Lasu”, dalej: „Ośrodek” lub „Hotel”.

¹² Dz. U. Nr 134, poz. 692, dalej: „rozporządzenie w sprawie gospodarki finansowej”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zatrudnianie i wynagradzanie

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2018-2022 (do 30 czerwca) średnia liczba etatów w Nadleśnictwie wynosiła 44, w tym 33 w Służbie Leśnej, 10 w administracji i jedno stanowisko robotnicze poza Służbą Leśną. Koszty wynagrodzenia w tym okresie, wraz z obowiązkowymi obciążeniami¹⁴ stanowiły łącznie 23 440,5 tys. zł¹⁵ (4 876,1 tys. zł w 2018 r., 5 034,5 tys. zł w 2019 r., 4 937,3 w 2020 r., 5 780,5 w 2021 r. i 2 812,1 w I półroczu 2022 r.), z tego 19 143,5 tys. zł dla stanowisk w Służbie Leśnej¹⁶, 4 141,0 tys. zł dla stanowisk administracyjnych¹⁷ i 156,0 tys. zł dla stanowiska robotniczego poza Służbą Leśną¹⁸.

(akta kontroli str. 8)

1.2. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 lipca 2020 r. w Nadleśnictwie nie funkcjonowały procedury/wytyczne dotyczące rekrutacji. Zgodnie z pismem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z 3 marca 2016 r.¹⁹ nadleśniczowie nie byli zobligowani do każdorazowego ogłaszania naboru na wolne stanowisko pracy w jednostce w drodze konkursu/postępowania rekrutacyjnego. Zgodnie z kompetencjami wynikającymi z art. 35 ustawy o lasach, decyzje o zatrudnieniu, przeprowadzeniu naboru otwartego, czy przesunięcia wewnętrznego podejmował Nadleśniczy.

Z dniem 1 sierpnia 2020 r. weszły w życie zasady prowadzenia wewnętrznej rekrutacji kandydatów do zatrudnienia w biurze Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu²⁰ oraz jednostkach nadzorowanych, wprowadzone zarządzeniem nr 31/2020 Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu²¹ z 23 lipca 2020 r.²². W zarządzeniu wskazano m.in., że:

- za zgodą Dyrektora RDLP kierownik jednostki (Nadleśniczy) może odstąpić od przeprowadzenia naboru – zgodnie z procedurą rekrutacyjną – w sytuacji, gdy wolne stanowisko zostaje obsadzone w drodze wewnętrznych przejść pomiędzy jednostkami Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe²³ (rozwiązanie stosunku pracy u jednego pracodawcy i nawiązanie bezpośrednio nowego stosunku pracy z nowym pracodawcą);
- w uzasadnionych przypadkach Dyrektor RDLP może zezwolić kierownikowi jednostki na odstąpienie od stosowania niniejszego zarządzenia w prowadzonym w jednostce naborze;

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Tzw. narzutami na wynagrodzenia.

¹⁵ W tym 37,7 tys. zł stanowiły ulgi przy opłatach za użytkowanie lokali.

¹⁶ W poszczególnych latach odpowiednio (w tym równoważniki pieniężne) 4 002,2 tys. zł (8,0 tys. zł), 4 071,4 tys. zł (6,0 tys. zł), 4 135,3 tys. zł (14,3 tys. zł), 4 780,5 tys. zł (6,8 tys. zł) i 2 154,0 tys. zł (2,6 tys. zł).

¹⁷ W kolejnych latach odpowiednio 823,3 tys. zł, 925,5 tys. zł, 787,9 tys. zł, 984,5 tys. zł i 619,8 tys. zł.

¹⁸ W poszczególnych latach odpowiednio 50,5 tys. zł, 37,6 tys. zł, 14,1 tys. zł, 15,5 tys. zł i 38,3 tys. zł.

¹⁹ Znak GK.1101.43.2016.

²⁰ Dalej: „RDLP”.

²¹ Dalej: Dyrektor RDLP”

²² Zmienionym zarządzeniem nr 43/2021 Dyrektora RDLP z 28 października 2021 r., dalej: „zarządzenie nr 31/2020 Dyrektora RDLP”.

²³ Dalej: „PGL LP”.

- decyzję o wszczęciu naboru podejmuje dyrektor/kierownik jednostki, a rekrutacja przeprowadzana jest w trzech etapach²⁴.

Określono ponadto zadania komisji rekrutacyjnej i jej członków, dokumenty jakie sporządza komisja, elementy jakie powinno zawierać ogłoszenie o rekrutacji oraz formy przeprowadzania drugiego etapu naboru (test, rozmowy kwalifikacyjne).

Nadleśniczy wyjaśnił, że od 2021 r. przy rekrutacjach zewnętrznych każdorazowo wydawana była decyzja Nadleśniczego powołująca Komisję Rekrutacyjną do przeprowadzenia naboru na wskazane stanowisko. Decyzje zawierały składy komisji i zasady ich funkcjonowania oraz określały procedury naboru zewnętrznego na wolne stanowisko pracy. Wskazał, że zgodnie z treścią wyżej wymienionego pisma w Lasach Państwowych nie obowiązywały systemowe rozwiązania w zakresie rekrutacji, a przeprowadzanie procedur rekrutacyjnych/konkursów nie było obligatoryjne.

(akta kontroli str. 11-12, 24-38, 46-48)

W latach 2018-2022²⁵ w Nadleśnictwie zatrudniono łącznie 16 osób: trzy w 2018 r., dwie w 2020 r., cztery w 2021 r. i siedem w 2022 r. Wśród osób nowozatrudnionych było trzech stażystów²⁶ oraz Nadleśniczy²⁷. W tym samym okresie z 14 osobami nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy²⁸: z trzema w 2019 r. i 2020 r. oraz z czterema w 2021 r. i 2022 r.

(akta kontroli str. 41-43, 46-48)

Badaniem objęto dokumentację dotyczącą osób nowozatrudnionych w latach 2020-2022²⁹ - łącznie 11 osób. Ustalono, że:

- siedem osób zostało zatrudnionych po uprzednim przeprowadzeniu postępowań rekrutacyjnych (rekrutacji wewnętrznej i/lub zewnętrznej)³⁰; prowadzone postępowania w ramach rekrutacji wewnętrznej były zgodne z obowiązującymi przepisami; przeprowadzane były przez Komisję Rekrutacyjną powoływana każdorazowo decyzją Nadleśniczego; jednym z członków komisji rekrutacyjnej był pracownik właściwego wydziału merytorycznego biura RDLP;
- w każdym przypadku przeprowadzania naboru zewnętrznego, tj. poza jednostkami organizacyjnymi Lasów Państwowych³¹ Nadleśniczy pozyskał uprzednio zgodę Dyrektora RDLP; procedura naboru opisana była w wydawanej każdorazowo Decyzji Nadleśniczego w sprawie powołania Komisji Rekrutacyjnej oraz w treści ogłoszenia o naborze;

²⁴ I – weryfikacja otrzymanych dokumentów, sprawdzenie formalne oraz ocena poszczególnych ofert; II – ocena kwalifikacji zawodowych, wiedzy, umiejętności oraz predyspozycji dla danego stanowiska; III – wybór kandydata spośród grupy maksymalnie 3 osób, którego ostatecznie dokonuje kierownik jednostki.

²⁵ Do 25 października 2022 r.

²⁶ Postępowanie kwalifikacyjne dla absolwentów szkół średnich i wyższych ubiegających się o przyjęcie na staż w nadleśnictwach nadzorowanych przez RDLP w Toruniu prowadzi Komisja powołana przez Dyrektora RDLP, która kwalifikuje do odbycia stażu. Dyrektor RDLP wskazuje Nadleśnictwo, w którym odbywany jest staż, a Nadleśniczy podpisuje ze stażystą umowę o pracę na okres jednego roku.

²⁷ Stanowisko obsadzone w trybie powołania.

²⁸ Przyczynami ustania zatrudnienia były: przejście na emeryturę - sześć osób, upływ czasu na jaki zawarta była umowa – cztery osoby, wniosek pracownika – trzy osoby, odwołanie – jedna osoba.

²⁹ Od wejścia w życie zarządzenia 31/2020 Dyrektora RDLP określającego wewnętrzne zasady w zakresie rekrutacji.

³⁰ Znak spraw: NP.1101.2.2021, NP.1101.4.2021, NP.1101.5.2021, NP.1101.7.2021, NP.1101.8.2021, NP.1101.3.2022, NP.1101.4.2022.

³¹ Odstąpienie od zasad prowadzenia wewnętrznej rekrutacji kandydatów określonych w zarządzeniu nr 31/2020 Dyrektora RDLP. Dotyczyło to przypadków nierozstrzygnięcia przeprowadzonej wewnętrznej rekrutacji – trzy osoby oraz naborów na stanowisko referenta ds. hotelowych – dwie osoby, ze względu na specyfikę stanowiska pracy i w zasadzie brak możliwości pozyskania ze struktur LP pracownika ze specjalistyczną wiedzą i umiejętnościami w zakresie hotelarstwa.

- w dwóch przypadkach³², za zgodą Dyrektora RDLP, Nadleśniczy odstąpił od przeprowadzenia naboru zgodnie z procedurą rekrutacyjną, a wolne stanowiska³³ zostały obsadzone w drodze wewnętrznych przejść pomiędzy jednostkami PGL LP³⁴ - rozwiązanie stosunku pracy u jednego pracodawcy i nawiązanie bezpośrednio nowego stosunku pracy z nowym pracodawcą;
- jedną z osób nowozatrudnionych w tym okresie był absolwent szkoły leśnej skierowany do Nadleśnictwa przez Dyrektora RDLP³⁵ do odbycia rocznego stażu³⁶;
- w jednym przypadku Nadleśniczy zawarł umowę na czas określony (od 28 kwietnia 2022 r. do 27 października 2022 r.) z pracownikiem, z którym z dniem 26 kwietnia 2022 r. nastąpiło rozwiązanie stosunku pracy w związku z przejściem na emeryturę.

Nadleśniczy wyjaśnił, że zawarcie umowy na czas określony z emerytowanym pracownikiem wynikało z potrzeby zapewnienia właściwej organizacji pracy i realizacji zadań w biurze Nadleśnictwa i gwarantowało dalsze terminowe realizowanie zadań na tym stanowisku.

(akta kontroli str. 44-48, 52-58, 1717-1726)

1.3. W prowadzonych we wskazanym okresie postępowaniach rekrutacyjnych dokonywano wyboru osób, których kompetencje odpowiadały ustalonym wymogom, zgodnym z faktycznymi potrzebami Nadleśnictwa.

(akta kontroli str. 44-48, 1717-1726)

1.4. Wynagrodzenie zasadnicze nowozatrudnionych osób nie różniło się od wynagrodzeń osób poprzednio zatrudnionych na tych stanowiskach lub zajmujących stanowiska równoważne. Wobec pracowników stosowano jednakowe zasady dotyczące ustalania wynagrodzeń, których podstawą było rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 stycznia 2003 r. w sprawie stanowisk, stopni służbowych oraz zasad wynagradzania w Służbie Leśnej³⁷ i Ponadzakładowy Układ Zbiorowy dla Pracowników Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe³⁸ zawarty 29 stycznia 1998 r. ze zm.³⁹. Nie stwierdzono różnic w wysokości wynagrodzeń pracowników nowozatrudnionych w porównaniu do osób poprzednio zatrudnionych na tych stanowiskach lub zajmujących stanowiska równoważne.

(akta kontroli str. 48, 60)

1.5. W okresie objętym kontrolą w Nadleśnictwie występowały przypadki świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych oraz w dni wolne od pracy. Badaniem w tym zakresie objęto dokumentację pracowników⁴⁰ uczestniczących w wydarzeniach

³² Znak spraw: NP.1100.1.2021 i NP.1101.1.2022.

³³ Starszego księgowego i zastępcy Nadleśniczego ds. rozwoju i promocji.

³⁴ Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe.

³⁵ Patrz przypis 26.

³⁶ Pismo Dyrektora RDLP znak: DO.1125.95.2021 z 10 listopada 2021 r.

³⁷ Dz. U. Nr 11, poz. 123.

³⁸ Dalej: „PZUZ PGL LP”.

³⁹ Wynagrodzenia wyliczane były na podstawie iloczynu stawki wyjściowej (kwota stanowiąca podstawę do ustalenia miesięcznych wynagrodzeń zasadniczych i innych składników wynagrodzenia) określonej w PUZP PGL LP oraz kategorii zaszeregowania pracownika, której odpowiada ustalony współczynnik zaszeregowania. Współczynnik zaszeregowania zależy od zajmowanego stanowiska, wykształcenia oraz stażu pracy pracownika. Dodatkowo pracownikom zajmującym stanowiska kierownicze przysługuje dodatek funkcyjny.

⁴⁰ Ewidencje i rozliczenia czasu pracy, polecenia wyjazdów służbowych, listy płac.

organizowanych lub współorganizowanych przez Nadleśnictwo w pięciu miesiącach 2022 r.⁴¹ – łącznie siedem wydarzeń⁴², w których brało udział 14 pracowników.

Ustalono, że:

- przypadki świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych były odpowiednio dokumentowane⁴³;
- za pracę w dzień wolny od pracy pracownikom udzielano dnia wolnego – w przypadku niedzieli dzień wolny wykorzystywany był w terminie 6 dni kalendarzowych następujących po takiej niedzieli, w przypadku soboty dzień wolny wykorzystywany był do końca okresu rozliczeniowego⁴⁴;
- w jednym przypadku wystąpienia pracy w godzinach nocnych (pomiędzy godz. 22:00 a 06:00)⁴⁵ pracownikowi, zgodnie z § 151⁸ ust.1 kp, wypłacono dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej⁴⁶.

We wskazanym okresie w Nadleśnictwie nie był zatrudniony kierowca. Samochody służbowe, którymi dysponowało Nadleśnictwo (wymienione w dalszej części wystąpienia pokontrolnego w pkt 2.1) użytkowali pracownicy posiadający stosowane upoważnienia Nadleśniczego.

(akta kontroli str. 41-43, 61-80)

1.6. W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo udzieliło ośmiu pracownikom pożyczek na zakup samochodów prywatnych wykorzystywanych również do celów służbowych na łączną kwotę 244,0 tys. zł (w 2018 r. dwie umowy pożyczki po 30,0 tys. zł, w 2019 r. trzy umowy pożyczki – jedna na kwotę 17,0 tys. zł i dwie na 40,0 tys. zł, w 2020 r. jedna umowa na 20,0 tys. zł, w 2021 r. jedna umowa na 27,0 tys. zł i w 2022 r. jedna umowa na 40,0 tys. tys. zł), uzyskując w tym okresie odsetki w wysokości 28,8 tys. zł.

(akta kontroli str. 89, 617)

Badaniem objęto wszystkie umowy pożyczki zawarte we wskazanym okresie⁴⁷ oraz umowy określające warunki używania zakupionych z udziałem pożyczki samochodów do celów służbowych⁴⁸. Ustalono, że:

- we wszystkich przypadkach udzielenie pożyczki potwierdzono zawarciem stosownej umowy poprzedzonej wnioskiem pracownika o udzielenie pożyczki;
- umowy pożyczki sporządzone zostały według wzorów określonych w kolejnych zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych: nr 17 z 14 lutego 2013 r. w sprawie zasad udzielania pomocy finansowej pracownikom Lasów Państwowych w nabywaniu prywatnych samochodów,

⁴¹ Od 1 marca do 31 lipca 2022 r.

⁴² [1] 13 marca 2022 r. I Mistrzostwa Leśników Pomorza i Kujaw w Biegu na Orientację; [2] 26 marca 2022 r. Spotkanie z leśnikiem – Ogólnopolska Akcja „Spacer z leśnikiem”; [3] 9 kwietnia 2022 r. Społeczne sadzenie lasu – Apetyt na LAS; [4] 14 maja 2022 r. Spotkanie z harcerzami; [5] Sprzątanie lasu w Solcu Kujawskim – akcja sprzątania lasu; [6] 11 czerwca 2022 r. VIII Bieg uliczny im. Burmistrza Antoniego Nawrockiego w Solcu Kujawskim; [7] 2/3 lipca 2022 r. III Nocny Rajd Pieszny w ramach kampanii Aktywny Powiat Inowrocławski (PTTK).

⁴³ W indywidualnych kartach czasu pracy prowadzonych przez każdego pracownika i ewidencji czasu pracy prowadzonej przez starszego specjalistę ds. pracowniczych i administracyjnych; stosowano wnioski o zgodę na pracę w nadgodzinach oraz wnioski o udzielenie dnia wolnego w zamian za przepracowaną sobotę/niedzielę/nadgodziny.

⁴⁴ Zgodnie z Regulaminem pracy Nadleśnictwa (zarządzenie nr 31/2011 Nadleśniczego z 13 października 2011 r. ze zm.) w Nadleśnictwie przyjęto czteromiesięczny okres rozliczeniowy.

⁴⁵ 2/3 lipca 2022 r. udział w III Nocnym Rajdzie Pieszym w ramach kampanii Aktywny Powiat Inowrocławski (PTTK).

⁴⁶ Za trzy godziny pracy w wysokości 10,74 zł.

⁴⁷ Umowę z 7 marca 2018 r. (nieoznaczoną nr) oraz umowy nr: 02/2018 z 16 sierpnia 2018 r., 01/2019 z 2 lipca 2019 r., 02/2019 z 14 sierpnia 2019 r., 03/2019 z 27 sierpnia 2019 r., 01/2020 z 11 lutego 2020 r., 1/2021 z 28 maja 2021 r. i 01/2022 z 4 marca 2022 r.

⁴⁸ Umowy nr: 4/2021 z 1 marca 2021 r., 32/2018 z 28 września 2018 r., 40/2018 z 18 września 2019 r., 37/2019 z 17 września 2019 r., 10/2020 z 1 kwietnia 2020 r., 72/2021 z 16 czerwca 2021 r., 44/2019 z 14 października 2019 r., 77/2021 z 27 lipca 2021 r. i S/26/2022 z 9 maja 2022 r.

używanych również do celów służbowych⁴⁹ oraz nr 46 z 2 lipca 2018 r. w sprawie zasad udzielania pomocy finansowej pracownikom Lasów Państwowych w nabywaniu prywatnych samochodów osobowych, motocykli, motorowerów, używanych również do celów służbowych⁵⁰;

- kwota żadnej w pożyczek nie przekroczyła 40,0 tys. zł i 90% wartości zakupionego samochodu;
- w umowach określono m.in. oprocentowanie pożyczki, okres spłaty, który nie przekroczył 60 miesięcy, a pracownik wyraził zgodę na potrącenia oraz wskazał konto bankowe, na które przekazano kwotę pożyczki;
- spłatę pożyczki zabezpieczono poręczeniami dwóch pracowników w ramach podpisanych umów; poręczyciele zobowiązali się do spłaty pożyczki w przypadku zaprzestania jej spłaty przez pożyczkobiorcę wraz z odsetkami za zwłokę, co ww. oświadczyli złożonymi podpisami;
- oprocentowanie pożyczek było wyższe niż oprocentowanie środków obrotowych na rachunku podstawowym i lokat Nadleśnictwa, w latach 2018-2020 wynosiło 5%, a w latach 2021-2022 - 1,5%;
- we wszystkich przypadkach kwota pożyczki została przekazana w terminie uzgodnionym przez strony, krótszym niż 3 miesiące od daty zawarcia umowy, na konto bankowe wskazane przez pożyczkobiorcę;
- wszyscy pożyczkobiorcy przedłożyli dowody zakupu pojazdów.

(akta kontroli str. 89, 92-98, 100-199, 620)

Kontrola wykazała ponadto, że:

- w jednym przypadku udzielenie pożyczki na zakup samochodu osobowego nastąpiło po fakcie zakupu pojazdu⁵¹;
- w jednym przypadku z pracownikiem nie została zawarta umowa o korzystanie z samochodu prywatnego (zakupionego ze środków pożyczki) do celów służbowych⁵²;
- w jednym przypadku pożyczki udzielono pracownikowi, który posiadał upoważnienie Nadleśniczego do osobistego prowadzenia (dysponowania) pojazdu służbowego⁵³;
- w dwóch przypadkach zawarte umowy o używanie prywatnego samochodu (zakupionego ze środków pożyczki udzielonej przez Nadleśnictwo) były niezgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do zarządzenia nr 46⁵⁴.

Wymienione przypadki opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 92-98, 100-113, 141-153, 168-177, 238-240, 271-274, 1089)

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki umorzenia pożyczek oraz niespłacenia pożyczek po ustaniu zatrudnienia.

(akta kontroli str. 200)

⁴⁹ Dalej: „zarządzenie nr 17”.

⁵⁰ Dalej: „zarządzenie nr 46”.

⁵¹ Umowa pożyczki z 7 marca 2018 r. i umowa nr 01/2020 z 11 lutego 2020 r.

⁵² Umowa pożyczki z 7 marca 2018 r.

⁵³ Umowa pożyczki nr 02/2019 z 14 sierpnia 2019 r.

⁵⁴ Umowy o używanie prywatnego samochodu nr 77/2021 z 27 lipca 2021 r. i nr 4/2021 z 1 marca 2021 r.

Analizie poddano także wybrane losowo oświadczenia (łącznie 24⁵⁵) o używaniu samochodu prywatnego (zakupionego ze środków pożyczki udzielonej przez Nadleśnictwo) składane przez pracowników za okresy miesięczne, zgodnie z warunkami zawartej w tym celu umowy. Ustalono, że w czterech przypadkach pracownicy używali do celów służbowych samochodów innych niż zakupionych za pożyczkę. Szczegółowe informacje zawarto w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 90, 92-96, 203-204, 277-301)

W zakresie zabezpieczenia mieszkań służbowych pracownikom Służby Leśnej, którym przysługuje mieszkanie bezpłatne, w miejscu wykonywania pracy na podstawie przepisów art. 46 ust.1 pkt 2 ustawy o lasach, Nadleśnictwo zapewniało mieszkania służbowe wszystkim dziesięciu leśniczym. Kontroli poddano 10 umów⁵⁶ na korzystanie z bezpłatnych lokali mieszkalnych zawartych przez Nadleśniczego zgodnie z § 4 ust 1 rozporządzenia MŚ w sprawie mieszkań, czynnych na dzień wszczęcia kontroli⁵⁷. Wzory umów do stosowania w jednostkach zostały wprowadzone zarządzeniem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych nr 31 z dnia 27 kwietnia 2018 r.⁵⁸ zmienionym zarządzeniem nr 59 z dnia 16 sierpnia 2018 r. Kontrola wykazała, że w przypadku jednej na 10 kontrolowanych umów Nadleśnictwo nie zastosowało wzoru otrzymanego z DGL⁵⁹. Nadleśniczy wyjaśnił, że jeden z leśniczych odmówił podpisania nowej umowy o korzystanie z bezpłatnego lokalu mieszkalnego wskazując, że umowa, którą posiada jest nadal aktualna, gdyż zawarta jest na czas nieokreślony.

(akta kontroli str. 302-332, 335-344, 621-622)

Ustalono ponadto, że:

- wszystkie umowy zawarte zostały na okres od dnia podpisania umowy do dnia ich rozwiązania lub ustania stosunku pracy z nadleśnictwem na stanowisku uprawniającym do bezpłatnego mieszkania;
- lokale były przekazywane pracownikom protokołem zdawczo-odbiorczym, w którym określano stan techniczny lokalu i stopień zużycia znajdujących się w nim instalacji i urządzeń;
- do umów dołączano mapy gospodarcze z lokalizacją nieruchomości, protokoły zdawczo-odbiorcze dla budynków i pomieszczeń gospodarczych, obowiązki pracownika i pracodawcy w zakresie konserwacji, napraw i utrzymania budynku;
- we wszystkich dziesięciu przypadkach z powierzchni użytkowej budynków mieszkalnych wyodrębniono powierzchnie kancelarii leśnictw;
- w zakresie opłat eksploatacyjnych we wszystkich umowach wskazano, że ponosi je pracownik bezpośrednio na rzecz dostawców usług⁶⁰, w terminach i na warunkach przez nich określonych.

(akta kontroli str. 333-391)

⁵⁵ Jedno z 2018 r., cztery z 2019 r., sześć z 2020 r., siedem z 2021 r. i sześć z 2022 r. (I półrocze).

⁵⁶ Umowa nr 56//2010 z 30 maja 2010 r. oraz zawarte 30 grudnia 2021 r. umowy nr: L/2/2021, L/3/2021, L/4/2021, L/5/2021, L/6/2021, L/7/2021, L/8/2021, L/9/2021 i L/10/2021.

⁵⁷ Tj. 18 października 2022 r.

⁵⁸ W sprawie wprowadzenia do wykorzystania w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych "Zasad ustalania wysokości stawki czynszu za korzystanie z lokali mieszkalnych, budynków gospodarczych i garaży Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe" (znak sprawy: OB.160.1.2018).

⁵⁹ Umowa nr 56//2010 z 30 maja 2010 r.

⁶⁰ Opłaty za dostawy energii, gazu, wody oraz odbiór odpadów, odbiór ścieków.

W kontrolowanym okresie Nadleśnictwo nie wypłacało pracownikom równoważnika pieniężnego, o którym mowa w § 8 rozporządzenia MŚ w sprawie mieszkań.

(akta kontroli str. 200)

1.7. W latach 2018-2022 (I półrocze) w Nadleśnictwie zlecano pracownikom zadania na podstawie umów cywilnoprawnych. We wskazanym okresie zawarte zostały łącznie 62 umowy zlecenia, z tego 56 umów na realizację zadań związanych z utrzymaniem kancelarii leśnictw⁶¹, cztery na realizację zadań instruktora Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP)⁶², jedną na realizację zadań rzeczownika prasowego i administratora kont Nadleśnictwa na portalach mediów społecznościowych⁶³ oraz jedną⁶⁴ na wytyczenie, oznakowanie i uprzątnięcie trasy biegu⁶⁵.

Zadania objęte tymi umowami wykraczały poza zakres czynności realizowanych w ramach obowiązków służbowych.

(akta kontroli str. 396-434, 460-462, 471-473, 483-507, 515-525, 554-556)

Umowy dotyczące utrzymania kancelarii leśnictw, realizacji zadań instruktora SILP i realizacji zadań rzeczownika prasowego Nadleśnictwa, zostały zawarte na podstawie wytycznych i decyzji Dyrektora RDLP⁶⁶.

(akta kontroli str. 12, 17-23, 392-395, 563-574)

Wynagrodzenie wypłacone z tytułu tych umów zlecenia wyniosło we wskazanym okresie łącznie 184,7 tys. zł (w 2018 r. 37,5 tys. zł, w 2019 r. 35,2 tys. zł, w 2020 r. 37,7 tys. zł, w 2021 r. 42,0 tys. zł i w I półroczu 2022 r. 32,3 tys. zł).

(akta kontroli str. 435-437, 468, 531)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezgodnie z obowiązującymi przepisami udzielono trzem pracownikom pożyczek (na osiem kontrolowanych) na zakup samochodów, które były używane do celów służbowych:
 - jedna umowa o udzielenie pożyczki na zakup samochodu osobowego zawarta została po jego zakupie tj. umowę pożyczki zawarto 11 lutego 2020 r., a zakupu samochodu osobowego dokonano 22 stycznia 2020 r.; tym samym pracownik nie mógł dochować terminu, o którym mowa w § 3 ust. 9 zarządzenia nr 46;
 - w jednym przypadku z pracownikiem nie została zawarta umowa o korzystanie z samochodu prywatnego (zakupionego ze środków pożyczki) do celów służbowych, o której mowa w § 7 zarządzenia nr 17 oraz w pkt 2 umowy pożyczki z 7 marca 2018 r.;

⁶¹ Po 11 w latach 2018-2019, 12 w 2020 r. (w 2020 r. nastąpiła zmiana na stanowisku leśniczego) i 11 w latach 2021-2022 (I półrocze). Okres obowiązywania umów w poszczególnych latach upływał z końcem roku kalendarzowego.

⁶² Po dwie w latach 2021 i 2022 (I półrocze).

⁶³ W 2022 r.

⁶⁴ W 2018 r.

⁶⁵ II Biegu Najeżonego Przeszkodami "JEŻYK" zlokalizowanej w leśnictwie Łążyn.

⁶⁶ Zarządzenia nr 30/2016 z 15 grudnia 2016 r. w sprawie wytycznych dotyczących rozliczania należności związanych z utrzymaniem kancelarii leśnictw (znak sprawy: DR.2300.12016), zarządzenie nr 27/2021 z 28 lipca 2021 r. w sprawie polityki komunikacyjnej w biurze RDLP oraz jednostkach nadzorowanych przez RDLP i Decyzja nr 10/2021 Dyrektora RDLP z 8 lutego 2021 r. w sprawie powołania na rok 2021 regionalnych instruktorów Systemu Informatycznego Lasów Państwowych (SILP) w RDLP, zmieniona decyzją nr 19/2021 z 26 kwietnia 2021 w sprawie zmiany Listy instruktorów SILP na rok 2021 oraz Decyzja nr 110/2021 Dyrektora RDLP z 13 grudnia 2021 r. w sprawie powołania regionalnych instruktorów SILP w RDLP.

- w jednym przypadku pożyczki udzielono pracownikowi⁶⁷, który posiadał upoważnienie Nadleśniczego⁶⁸ do osobistego prowadzenia (dysponowania) pojazdu służbowego, co naruszało zapis § 3 ust. 2 zarządzenia nr 46.

(akta kontroli str. 92-99, 100-113, 141-153, 168-177, 237-240, 1089)

W odniesieniu do umowy pożyczki zawartej w 2020 r. Nadleśniczy wskazał, że według wyjaśnień poprzedniej głównej księgowej pracownik złożył wniosek o pożyczkę 22 stycznia 2020 r., ale z uwagi na niski stan konta na ten dzień (354,0 tys. zł), odroczone zawarcie umowy do czasu jego zwiększenia, o czym powiadomiono pracownika telefonicznie. Wzrost środków pieniężnych (11 lutego 2020 wynosiły one 934,4 tys. zł) wpłynął na pozytywną decyzję w sprawie sfinalizowania umowy z pracownikiem.

W kwestii pożyczki udzielonej w 2018 r. Nadleśniczy podał, że z analizy dokumentacji dotyczącej przedmiotowej sprawy wynika, że umowa o używanie zakupionego ze środków pożyczki samochodu prywatnego do celów służbowych nie została w tym przypadku zawarta z uwagi na zajmowane przez tego pracownika stanowisko, które nie było ujęte w zarządzeniu Nadleśniczego dotyczącego używania samochodów prywatnych do celów służbowych i tym samym nie miał on przyznanego limitu kilometrów.

W odniesieniu do trzeciego przypadku Nadleśniczy wyjaśnił, że w Nadleśnictwie zatrudnionych jest dwóch strażników leśnych dysponujących jednym samochodem służbowym, a niektóre zadania wymagają każdego ze strażników w odrębnym miejscu na terenie jednostki. Wskazał ponadto, że część tych zadań, wynikających z charakteru pracy straży leśnej, powinna być wykonywana pojazdem nieznakowanym. Dodał, że poprzedni Nadleśniczy, udzielając pożyczki strażnikowi leśnemu, kierował się potrzebami transportowymi oraz koniecznością sprawnego funkcjonowania jednostki, również wtedy, gdy pojazd będący własnością pracodawcy jest niesprawny czy w remoncie.

(akta kontroli str. 618-619)

NIK zauważa, że niezależnie od przyczyn związanych z powstaniem ww. nieprawidłowości, Nadleśnictwo udzielając pożyczek powinno stosować się do przepisów wewnętrznych określonych w zarządzeniach Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych lub Nadleśniczego jak też do zapisów umów w tym zakresie.

2. Dwie z dziewięciu zawartych przez Nadleśnictwo umów o korzystanie z pojazdu prywatnego (zakupionego ze środków pożyczki udzielonej przez Nadleśnictwo w okresie objętym kontrolą) do celów służbowych⁶⁹ były niezgodne ze wzorem określonym w załączniku nr 2 do zarządzenie nr 46.

(akta kontroli str. 203-204, 238-240, 271-274)

Nadleśniczy wyjaśnił, że omyłkowo zastosowano wzór umowy niezgodny z obowiązującymi przepisami.

(akta kontroli str. 619)

3. Dwóch pracowników, którzy skorzystali z pomocy finansowej Nadleśnictwa przy nabywaniu samochodu prywatnego, używało do celów służbowych samochodów innych niż zakupionych ze środków pożyczki. W złożonych przez tych pracowników oświadczeniach, zgodnie z warunkami zawartej w tym celu umowy, za miesiące: październik 2018 r. i maj 2019 r. oraz za listopad 2019 r. i marzec

⁶⁷ Umowa pożyczki nr 02/2019 z 14 sierpnia 2019 r.

⁶⁸ Upoważnienie T 1/2019 z 09.05.2019 ważne bezterminowo.

⁶⁹ Umowa nr 4/2021 z 1 marca 2021 r. i umowa nr 77/2021 z 27 lipca 2021 r.

2020 r. wskazane zostały samochody, które nie zostały zakupione ze środków pożyczki.

(akta kontroli str. 203-204, 244-246, 265-267280-281, 287-288)

Nadleśniczy wyjaśnił, że oświadczeniach za październik 2018 i maj 2019 r. pracownik omyłkowo wskazał samochód, na który nie była zawarta umowa. W przypadku drugiego pracownika wskazał, że w analizowanym okresie używał on również do celów służbowych innego samochodu, na który pożyczka udzielona została w 2012 r.

(akta kontroli str. 620)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrola prowadzone w Nadleśnictwie postępowania rekrutacyjne były zgodne z obowiązującymi przepisami wewnętrznymi, a kompetencje osób zatrudnionych w tym czasie odpowiadały wymogom ustalonym dla objętych procesem rekrutacji stanowisk. Wobec pracowników nowozatrudnianych stosowano jednakowe zasady dotyczące ustalania wynagrodzeń. Przypadki świadczenia pracy w godzinach nadliczbowych, w dni wolne od pracy, były odpowiednio dokumentowane i rozliczane. Bezpłatne mieszkania przyznawane były pracownikom zatrudnionym na stanowisku do tego uprawniającym, a zadania zlecane na podstawie umów cywilnoprawnych były zasadne i nie obejmowały wcześniej określonych obowiązków służbowych. Stwierdzone w tym obszarze nieprawidłowości dotyczyły naruszenia zasad udzielania pracownikom pożyczek na zakup pojazdów używanych również do celów służbowych.

OBSZAR

2. Koszty bieżące, nakłady na aktywa trwale i efektywność przedsięwzięć inwestycyjnych

Opis stanu faktycznego

2.1. W badanym okresie Nadleśnictwo ponosiło wydatki na usługi obce⁷⁰ i pozostałe koszty rodzajowe⁷¹ w wysokości: w 2018 r. – 8 543,4 tys. zł, w 2019 r. – 8 846,5 tys. zł, w 2020 r. – 9 982,1 tys. zł, w 2021 r. – 10 354,0 tys. zł, w 2022 r. (I połowa) – 5 115,2 tys. zł. Badaniem objęto 31 pozycji wydatków bieżących poniesionych m.in. na usługi gastronomiczne, obsługę prawną, audyt Hotelu, naprawę dróg leśnych, usługi lotnicze związane ze zwalczaniem szkodników, remont deszczowni, reklamę w łącznej wysokości 826,4 tys. zł netto oraz 59 wydatków poniesionych w latach 2018-2022 (I połowa) na obsługę Hotelu w łącznej wysokości 2 532,0 tys. zł netto. Wydatki ponoszono z zastosowaniem procedur wewnętrznych, w sposób celowy i gospodarny. Wyjątek stanowiły środki na obsługę Hotelu⁷² poniesione w latach 2018-2019 na podstawie umowy z 30 grudnia 2016 r. nr 04/17/2016US w kwocie netto 1 233,8 tys. zł i w roku 2020 r. na podstawie umowy z 2 stycznia 2020 r., nr 04/17/2016US, w kwocie netto 657,3 tys. zł, które wydatkowano w sposób niegospodarny, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 865, 868, 871, 877, 878-902, 1414-1423, 1515-1523)

Podmiotowi, któremu zlecono usługi w zakresie obsługi Hotelu wydierzawiono również budynek restauracyjny, związany z funkcjonowaniem Hotelu, na podstawie umowy dzierżawy z 17 listopada 2014 r., nr 52/2014⁷³. Czynnosc dzierżawny wynikający z ww. umowy w kwocie netto 2,5 tys. zł miesięcznie, w następnych latach

⁷⁰ Konto 410.

⁷¹ Konto 470.

⁷² W Hotelu odbywały się narady, szkolenia, konferencje jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych oraz świadczone były usługi hotelowe na rzecz klientów indywidualnych spoza Lasów Państwowych.

⁷³ W umowie wskazano m.in., że dzierżawca zobowiązuje się do świadczenia usług na rzecz jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w zakresie obsługi kursów i narad organizowanych przez te jednostki.

waloryzowany był zgodnie z umową o wskaźnik inflacji. Pomimo zaleceń RDLP w latach 2018-2021 nie wykorzystano możliwości negocjowania warunków umowy i podwyższenia czynszu, co uczyniono dopiero w czerwcu 2022 r. Powyższe opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1436-1448)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo posiadało⁷⁴: jeden samochód ciężarowy (do 12 października 2022 r.), jeden samochód specjalny i jeden samochód osobowy elektryczny zakupiony 31 marca 2022 r.

Badaniem objęto siedem miesięcznych kart pracy samochodu, z tego pięć dotyczących samochodu ciężarowego⁷⁵ i dwóch dotyczących samochodu osobowego⁷⁶, w powiązaniu z poleceniami wyjazdów służbowych oraz dowodami zakupu paliwa. Karty prowadzono zgodnie z procedurami wewnętrznymi⁷⁷, prawidłowo ewidencjonowano dokonane wyjazdy w ciągu miesiąca oraz informacje o pobranych i zużytych materiałach eksploatacyjnych. Pracownicy używający pojazdów samochodowych posiadali stosowane upoważnienia Nadleśniczego.

Ustalono, że w jednej karcie błędnie rozliczono przejechane w danym okresie kilometry, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1045-1086)

W okresie objętym kontrolą Nadleśnictwo zorganizowało dla swoich pracowników łącznie 132 szkolenia w Ośrodku⁷⁸, obejmujące 228 dni szkoleniowych. Koszty organizacji tych szkoleń, które obciążyły Nadleśnictwo dotyczyły łącznie 304 uczestników i wyniosły: w 2018 r. – 8,9 tys. zł, w 2019 r. – 14,7 tys. zł, w 2020 r. – 10,1 tys. zł, w 2021 r. – 25,0 tys. zł, w 2022 r. (I połowa) – 15,1 tys. zł. Badaniem objęto trzy szkolenia dotyczące:

[1] warsztatów dla operatorów leśnej mapy numerycznej w 2020 r., w którym wzięło udział dwóch pracowników, szkolenie obejmowało trzy dni szkoleniowe, koszt szkolenia wyniósł 2,4 tys. zł;

[2] programu Leśnik+ w 2021 r., w którym wzięło udział 16 pracowników, szkolenie obejmowało dwa dni szkoleniowe, koszt szkolenia wyniósł 6,1 tys. zł;

[3] kursu brakarskiego w 2022 r., w którym uczestniczyła jedna osoba, szkolenie obejmowało 11 dni szkoleniowych, koszt szkolenia wyniósł 3,3 tys. zł.

Poniesione na ww. szkolenia wydatki były celowe, a tematy szkoleń związane z zadaniami realizowanymi przez Nadleśnictwo.

(akta kontroli str. 995-1039)

2.2 W toku kontroli badaniem objęto 20 pozycji nakładów na aktywa trwałe, które dotyczyły:

- dziewięciu zadań inwestycyjnych w zakresie: remontu stropodachu i wykonania instalacji solarnej w budynku Ośrodka, okablowania strukturalnego biura w budynku administracyjnym Nadleśnictwa, budowli piętrowej, budowy

⁷⁴ Według stanu na 26 października 2022 r.

⁷⁵ Z miesięcy: luty 2018 r., kwiecień 2019 r., wrzesień 2020 r., październik 2021 r. i marzec 2022 r.

⁷⁶ Z miesięcy: marzec 2022 r. i wrzesień 2022 r.

⁷⁷ Zarządzenie Nadleśniczego nr 18/14 z dnia 8 maja 2014 r. w sprawie „Regulaminu używania pojazdów samochodowych wykorzystywanych wyłącznie do działalności gospodarczej w Nadleśnictwie Solec Kujawski” oraz Zarządzenie Nadleśniczego nr 24/21 z dnia 30 kwietnia 2021 r. w sprawie regulaminu użytkowania służbowych samochodów osobowych o ładowności do 3,5 tony wykorzystywanych w Nadleśnictwie Solec Kujawski.

⁷⁸ Z tego: w 2018 r. – 30, w 2019 r. – 33, w 2020 r. – 12, w 2021 r. – 33, w 2022 r. (I połowa) – 24.

Leśniczówki Leszyce i budynku gospodarczego przy tej leśniczówce, modernizacji pomieszczeń w budynku administracyjnym Nadleśnictwa, budowy składnicy drewna, budowy stacji ładowania pojazdów elektrycznych, montażu instalacji fotowoltaicznej dla Ośrodka,

- nabycia gotowych środków trwałych: agregatu prądotwórczego dla Ośrodka, centralnego zasilacza awaryjnego dla biura Nadleśnictwa, lasu, monitoringu przeciwpożarowego, tabletu, samochodu osobowego, działek niezabudowanych, łopaty mechanicznej;
- wartości niematerialnych i prawnych – oprogramowania do detekcji przeciwpożarowej.

Inwestycje i zakupy inwestycyjne prowadzono z zastosowaniem przepisów Pzp i procedur wewnętrznych, a ponoszone nakłady na aktywa trwałe miały związek z prowadzoną przez Nadleśnictwo działalnością podstawową i dodatkową.

Stwierdzono natomiast, że w przypadku budowy składnicy drewna koszty zaniechanej inwestycji zostały odniesione w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych z naruszeniem art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁷⁹, co opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 1232-1238, 1269-1274, 1398-1401)

W odniesieniu do następujących inwestycji poddanych szczegółowemu badaniu ustalono, że:

[1] Remont stropodachu i wykonanie instalacji solarnej w budynku Ośrodka w latach 2017-2018, na który poniesiono wydatki w wysokości 517,7 tys. zł netto, przeprowadzono w dwóch etapach – pierwszy obejmował prace przygotowawcze i rozbiórkowe oraz prace dekarские, roboty murarskie i dociepleniowe, drugi – prace instalacyjne związane z wykonaniem instalacji solarnej. Zgodnie z protokołem końcowym odbioru robót, roboty wykonano w terminie, pod względem technicznym w sposób właściwy z odpowiednich materiałów, bez usterek.

[2] Montaż instalacji fotowoltaicznej o mocy 30 kWp dla Ośrodka w latach 2021-2022 o łącznej wartości nabycia netto 124,2 tys. zł, wykonano w terminie, nie stwierdzono wad w zakresie wykonania przedmiotu umowy. Zgodnie z uzasadnieniem dla przeprowadzenia inwestycji instalacja fotowoltaiczna, to rozwiązanie ekologiczne wpisujące się w przemianę energetyczną i pozwalające na dbanie o środowisko.

Jak podał Nadleśniczy decyzję o ekonomicznej racjonalności realizacji ww. inwestycji podjęto na podstawie analizy rynku w ostatnich latach, która wskazywała, że instalacja solarna, latem wspomagająca urządzenia grzewcze w przygotowaniu centralnej wody użytkowej i fotowoltaiczna, którą zaprojektowano przy założeniu wykorzystania wytworzonej energii na bieżące potrzeby obiektu oraz magazynowania nadmiaru wytworzonej energii w sieci energetycznej, to opłacalna i ekologiczna inwestycja, która szybko się zwraca i przynosi oszczędności.

(akta kontroli str. 1275-1294, 1642-1682, 1710-1711)

[3] Budowa Leśniczówki Leszyce oraz rozbiórka istniejących budynków na terenie Leśnictwa Leszyce przeprowadzona została w latach 2018-2019 i wydatkowano na nią łącznie 1 023,7 tys. zł netto (budynek mieszkalny) i 127,5 tys. zł netto (budynek gospodarczy). Zgodnie z protokołem końcowym odbioru robót, wykonano je w terminie, pod względem technicznym w sposób właściwy, z odpowiednich

⁷⁹ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm., dalej: „ustawa o rachunkowości”.

materiałów, bez usterek.

W uzasadnieniu do przeprowadzenia inwestycji wskazano m.in. na zły stan techniczny istniejącej leśniczówki⁸⁰, która wskutek zawilgocenia spowodowanego podniesieniem wód gruntowych wymagała pilnego przeniesienia na wzniesienie. Budynek nie spełniał także wymogów leśniczówki w zakresie kancelarii (brak WC i poczekalni dla interesantów).

(akta kontroli str. 1295-1348)

[4] Modernizacja pomieszczeń w budynku administracyjnym Nadleśnictwa w latach 2018-2019, na którą wydatkowano 225,4 tys. zł netto, obejmowała modernizację pomieszczeń⁸¹, przebudowę instalacji przeciwwłamaniowej, remont instalacji elektrycznej. Zgodnie z protokołem końcowym odbioru, roboty wykonano w terminie wynikającym z umowy, w sposób właściwy, z odpowiednich materiałów.

Jako uzasadnienie dla zrealizowania modernizacji wskazano na opinię techniczną inspektora nadzoru inwestorskiego, zgodnie z którą stan techniczny elementów wyposażenia określono jako zły lub dostateczny, nie powodujący zagrożenia dla użytkowników obiektu, ale wymagający podjęcia prac remontowych.

(akta kontroli str. 1349-1397)

Jak wyjaśnił Nadleśniczy poniesione nakłady inwestycyjne zawsze były jednoznacznie związane z gospodarką leśną, a uzasadnienie podejmowanych inwestycji nawiązywało do celów ustawowych w sposób bezpośredni – w przypadku leśniczówki czy budynku nadleśnictwa, czy jak w przypadku Ośrodka zarówno w sposób bezpośredni (szkolenia zewnętrzne czy narady pracowników nadleśnictwa Solec Kujawski) jak i pośredni (działalność dodatkowa).

(akta kontroli str. 1711)

Jednocześnie Nadleśniczy wskazał m.in., że działalność Ośrodka była ściśle powiązana z gospodarką leśną, jako główna baza szkoleniowo-dydaktyczna dla pracowników RDLP w Toruniu i pozostałych jednostek Lasów Państwowych. Podczas szkoleń w Ośrodku, pracownicy Lasów Państwowych uzyskiwali kwalifikacje, których potrzeba posiadania wynikała z wprowadzania nowych zasad i instrukcji leśnych, technik i technologii oraz wymagań określonych w przepisach szczególnych. Na terenie obecnego Hotelu odbywały się również zajęcia edukacyjne. Ponadto zaplecze konferencyjno-szkoleniowe było wykorzystywane do narad gospodarczych i szkoleń pracowników Nadleśnictwa Solec Kujawski. Dodał także, że pozaprodukcyjne funkcje lasu, to zgodnie z Encyklopedią Leśną funkcje m.in. dydaktyczne, turystyczne czy rekreacyjne.

Aktualnie w fazie projektowej pozostaje proces inwestycyjny związany z modernizacją obiektu. Opracowana została koncepcja uwzględniająca remont i rozbudowę Hotelu. Efekty tej modernizacji będą możliwe do oceny w perspektywie dekady.

(akta kontroli str. 1155, 1706)

2.3 W latach 2018-2021 w Nadleśnictwie przeprowadzono łącznie 19 postępowań w trybie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych⁸² i nPzp⁸³, zakończonych udzieleniem zamówienia publicznego.

⁸⁰ Zniszczenie ścian w 65%, stropu, konstrukcji więźby oraz innych elementów drewnianych w 70%.

⁸¹ M. in. wymiana podłóg, malowanie ścian i sufitów, wymiana części drzwi, wymiana rolet okiennych, poprawa układu funkcjonalnego pomieszczeń.

⁸² Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm., dalej: „Pzp”.

⁸³ Dane na podstawie rocznych sprawozdań o udzielonych zamówieniach za lata 2018-2021, wysłanych do Urzędu Zamówień Publicznych.

Badaniem objęto trzy zamówienia publiczne dotyczące obsługi Hotelu, tj. postępowania przeprowadzone:

- na usługi z zakresu obsługi hotelowo-gastronomicznej w Ośrodku w 2020 r. w trybie zamówienia na usługi społeczne, na podstawie art. 138o Pzp, w wyniku którego udzielono zamówienia o wartości netto 1 590,0 tys. zł;
- na kompleksową obsługę Ośrodka w 2021 r. w trybie zamówienia z wolnej ręki, na podstawie art. 305 pkt 2 nPzp, po przeprowadzeniu którego udzielono zamówienia o wartości netto 439,3 tys. zł;
- na usługi za zakresu kompleksowej obsługi Hotelu w 2022 r. w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1 nPzp, skutkujące zawarciem umowy o wartości netto 326,7 tys. zł.

(akta kontroli str. 1479-1501, 1513-1640)

Przeprowadzone badanie wykazało, że działania jednostki były zgodne z przepisami Pzp i nPzp oraz wewnętrznymi regulacjami Nadleśnictwa dotyczącymi udzielania zamówień publicznych⁸⁴. Nie stwierdzono nieprawidłowości w przygotowaniu, przeprowadzeniu i udzieleniu przedmiotowych zamówień. Realizacja zamówień (pod kątem przedmiotu zamówienia, terminu realizacji i wysokości wynagrodzenia wykonawcy) była zgodna z treścią zawartych umów. W umowach wprowadzono zapisy zabezpieczające interes Skarbu Państwa w postaci kar umownych i odszkodowań na wypadek nienależytego wykonania zobowiązań wynikających z umów.

Ustalono natomiast, że w przeprowadzonych w latach 2021 i 2022 ww. postępowaniach przetargowych na obsługę Hotelu, z przedmiotu postępowań wyłączono świadczenie usług gastronomicznych na potrzeby Lasów Państwowych. Usługi te świadczone były ww. latach na podstawie umowy dzierżawy nieruchomości (budynku restauracyjnego) nr 52/2014 z 17 listopada 2014 r. oraz protokołów negocjacji cen świadczonych usług. Wartość nabytych bez przeprowadzenia postępowań w trybie nPzp usług gastronomicznych wyniosła w 2021 r. netto 253,3 tys. zł, w 2022 r. (I połowa) – 353,2 tys. zł. Powyższe opisano szerzej w dalszej części wystąpienia w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli str. 898, 900-901, 1436-1447, 1558-1573, 1620-1633)

Badaniem objęto także dwa postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, do których nie stosuje się przepisów nPzp, w zakresie budowy w latach 2021-2022 instalacji fotowoltaicznej dla Ośrodka o wartości netto 120,2 tys. zł i świadczenia usług prawnych dla Nadleśnictwa w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 maja 2022 r. o wartości netto 117,3 tys. zł. Ustalono, że postępowania przeprowadzono zgodnie z wymogami procedur wewnętrznych w zakresie zamówień publicznych, przy zachowaniu zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców.

(akta kontroli str. 1641-1694)

2.4 Zrealizowane inwestycje opisane w pkt 2.2. przyniosły zakładane rezultaty, tj. w przypadku:

- remontu stropodachu i wykonania instalacji solarnej oraz instalacji fotowoltaicznej w Hotelu, odnotowano spadek kosztów zużycia energii elektrycznej i gazu, tj. jak podał Nadleśniczy po przeanalizowaniu kosztów

⁸⁴ Zarządzenie Nadleśniczego nr 2/19 z 9 stycznia 2019 r. w sprawie zasad udzielania i ewidencji zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w Nadleśnictwie Solec Kujawski oraz zarządzenie Nadleśniczego nr 6/2021 z 17 lutego 2021 r. w sprawie zasad udzielania i ewidencji zamówień publicznych na dostawy, usługi i roboty budowlane w Nadleśnictwie Solec Kujawski, dalej: „procedury wewnętrzne w zakresie zamówień publicznych”.

dotyczących energii elektrycznej można zauważyć, że przy obłożeniu Hotelu 21% w maju 2021 r. ilość zużytych kWh wyniosła 1783, natomiast w maju 2022 r. przy obłożeniu Hotelu 69% ilość zużytych kWh wyniosła 729; natomiast po przeanalizowaniu zużycia gazu w tożsamym okresie jak wyżej wymieniony, zużycie gazu w 2022 r. jest mniejsze o 187 m³;

- budowy Leśniczówki Leszyce zlikwidowano starą leśniczówkę, która z uwagi na swój stan techniczny wymagała ponoszenia wysokich kosztów utrzymania; ewentualne prace remontowe starej leśniczówki wybudowanej ok. 1870 r. wycenione w 2018 r. na 231,8 tys. zł obejmowały tylko odtworzenie stanu pierwotnego leśniczówki, bez dostosowania budynku do aktualnych przepisów budowlanych (w tym aktualnych wymagań cieplnych), jak również bez zmiany układu funkcjonalno-przestrzennego; wybudowana w 2019 r. w nowej technologii leśniczówka w perspektywie długookresowej miała na celu ograniczenie generowania zbędnych kosztów;
- modernizacji pomieszczeń w budynku administracyjnym Nadleśnictwa, poprawiono funkcjonalność działania Nadleśnictwa.

(akta kontroli str. 1323, 1349, 1402-1412, 1711)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2018-2020 poniesiono w sposób niegospodarny wydatki na obsługę Hotelu, na potrzeby przedsięwzięć Lasów Państwowych oraz klientów indywidualnych, co wynikało z ustalenia w umowach z 30 grudnia 2016 r.⁸⁵ oraz z 2 stycznia 2020 r.⁸⁶ wynagrodzenia ryczałtowego zamiast rozliczenia powykonawczego według rzeczywistego wykonania określonych zadań, za usługi w zakresie sprzątnięcia Hotelu, utrzymania terenów zielonych, parkingu i pozostałych terenów utwardzonych wokół Hotelu, bieżących napraw oraz obsługi recepcji. Na podstawie tych umów poniesiono wydatki w łącznej kwocie 1 891,1 tys. zł, z tego w: 2018 r. – 612,0 tys. zł, w 2019 r. – 621,8 tys. zł, w 2020 r. – 657,3 tys. zł. Odejście w 2021 r. i 2022 r. od ryczałtowego wynagradzania za usługi obsługi hotelowej i wprowadzenie rozliczenia powykonawczego według rzeczywistego wykonania określonych zadań⁸⁷, spowodowało obniżenie kosztów w tym zakresie do poziomu 425,3 tys. zł (2021 r.) i 215,7 tys. zł (2022 r. – I połowa) pomimo wzrostu obłożenia miejsc w Ośrodku z 34% w 2018 r. do 47% w 2022 r. (do października).

Powyższa okoliczność była przedmiotem badania w toku kontroli przeprowadzonej w Nadleśnictwie w 2021 r. przez RDLP w Toruniu, dotyczącej umowy na obsługę Hotelu z 30 grudnia 2016 r., nr 04/17/2016US. W wystąpieniu pokontrolnym z 2 kwietnia 2021 r. negatywnie oceniono skontrolowaną działalność, jednocześnie z uwagi na wprowadzony w lutym 2021 r. program naprawczy w Nadleśnictwie mający na celu m.in. poprawę kondycji finansowej Hotelu, odstąpiono od wydania zaleceń pokontrolnych.

(akta kontroli str. 891, 894, 897, 1182, 1144-1150, 1414-1435, 1515-1523, 1558-1570, 1620-1633, 1707, 1714)

Były Nadleśniczy podał w wyjaśnieniach m.in. że ww. umowy nie zawierały cen jednostkowych, według których można by prowadzić rozliczenie szczegółowe. Sposób rozliczenia ryczałtowy pozwalał na bezkosztowe zwiększenie zakresu

⁸⁵ Nr 04/17/2016US, obowiązującej w latach 2018-2019

⁸⁶ Nr 01/17/2020US obowiązującej w 2020 r.

⁸⁷ Na podstawie umowy z 13 sierpnia 2021 r., nr 01/17/2021ZWR i umowy z 1 sierpnia 2022 r., nr SA/6/2022, rozliczenie pomiędzy stronami odbywało się w oparciu o faktyczną ilość wykonywanych usług i stawki jednostkowej wynikającej z oferty (za jedną przepracowaną godzinę).

wykonywanych usług, a zdarzały się sytuacje, gdy obłożenie miesięczne wynosiło ponad zakładane w umowach 60% obłożenia pokoi. Dodał jednocześnie, że poziom obłożenia w wysokości 60% gwarantował pokrycie kosztów utrzymania obiektu.

(akta kontroli str.1732-1733, 1737-1738)

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że sposób rozliczania ww. umów został podjęty na etapie sporządzania przetargów przez ówczesne kierownictwo i najprawdopodobniej taka forma rozliczenia uważana była za właściwą. Dodał, że decyzję o podjęciu działań naprawczych mających na celu poprawę efektywności Hotelu podjęto w związku z tym, że generował on stratę na swojej działalności. W tym celu zlecono m.in. przeprowadzenie kompleksowych audytów obiektu hotelowego wyspecjalizowanemu podmiotowi celem sprawdzenia poprawności działania oraz przedstawienia rozwiązań, które poprawiłyby efektywność Ośrodka oraz powołano Zespół zadaniowy ds. opracowania koncepcji działania Hotelu i wyboru wariantu do realizacji. Wskazał także, że program naprawczy jest w trakcie realizacji, a efekty mierzone są poprzez osiągnięte przychody i obłożenie miejsc hotelowych.

(akta kontroli str. 1151, 1153-1155, 1703, 1708-1709)

NIK zauważa, że przyjęte założenia dotyczące sposobu rozliczania w latach 2018-2020 kosztów obsługi Hotelu i przychodów z tytułu organizowanych szkoleń na potrzeby Lasów Państwowych i klientów indywidualnych nie zapewniły rentowności prowadzonej działalności dodatkowej w tym zakresie. W latach 2019-2020 Ośrodek poniósł stratę na działalności w wysokości odpowiednio (-) 446,2 tys. zł, (-) 431,8 tys. zł, (-) 575,9 tys. zł, a wprowadzone w 2021 r. działania naprawcze pozwoliły na ograniczenie straty do poziomu 36,1 tys. zł dopiero w I półroczu 2022 r. Jednocześnie w 2019 r. na całej działalności dodatkowej Nadleśnictwa (w ramach której rozliczano działalność Ośrodka) poniesiono stratę w wysokości (-) 137,0 tys. zł, czym naruszono dyspozycję § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie gospodarki finansowej, zgodnie z którym przychody z działalności dodatkowej nie powinny być niższe niż koszty poniesione na ich prowadzenie. Zwrócić również należy uwagę na fakt, iż odejście w 2021 r. i 2022 r. od ryczałtowego wynagradzania za usługi obsługi hotelowej i wprowadzenie rozliczenia powykonawczego według rzeczywistego wykonania określonych zadań, spowodowało obniżenie kosztów w tym zakresie przy jednoczesnym wzroście przychodów wynikających m.in. ze wzrostu obłożenia miejsc w Ośrodku (z 34% w 2018 r. do 47% w 2022 r.). Poprawiło to rentowność prowadzonej w tym zakresie działalności.

(akta kontroli str. 974-994, 1182, 1558-1570, 1620-1633, 1707, 1714)

2. Czynsz dzierżawny za dzierżawę restauracji ustalony w umowie nr 52/2014 z 17 listopada 2014 r. w wysokości 2,5 tys. zł miesięcznie i waloryzowany w latach następujących jedynie o wskaźnik inflacji, został podwyższony do kwoty 4,8 tys. zł netto miesięcznie dopiero na podstawie aneksu nr 3/2022 do ww. umowy z 1 czerwca 2022 r., pomimo że:
 - RDLP w 2016 r. w ramach kontroli doraźnej zalecała renegotjowanie stawki czynszu po zakończonej modernizacji Ośrodka i zmianie kosztów obciążających część Ośrodka przynależną do Nadleśnictwa, jak i część dzierżawioną;
 - z opracowanej 29 stycznia 2021 r. Koncepcji funkcjonowania Ośrodka, w wariantcie drugim (przyjętym następnie do realizacji w programie naprawczym z 10 lutego 2021 r.), wskazano, że wyliczona stawka czynszu

dzierżawy restauracji przy założeniu 10% zysku dla Nadleśnictwa nie może być niższa niż 4,7 tys. zł netto, a w przypadku utrzymania dzierżawy z obecnym przedsiębiorcą Nadleśnictwo powinno renegotjować stawkę czynszu.

(akta kontroli str. 1138, 1159, 1166-1167, 1436-1448)

Były Nadleśniczy wskazał m.in., że określony w umowie czynsz był na odpowiednim poziomie. Podniesienie czynszu spowodowałoby podniesienie kosztów kupowanych w restauracji posiłków.

(akta kontroli str. 1733, 1738)

Nadleśniczy podał, że po przeprowadzonej kalkulacji i przyjęciu do realizacji jednej z koncepcji podjęto rozmowy i negocjacje z dzierżawcą na temat stawki czynszu i zmiany umowy. Ze względu na pandemię COVID-19 oraz wybuch wojny na Ukrainie, która spowodowała niepewną sytuację rynkową, negocjacje trwały aż do momentu porozumienia się z dzierżawcą, czego finałem było podpisanie aneksu 1 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 1703-1704, 1709)

NIK zauważa, że zgodnie z zawartą umową dzierżawca wziął do użytkowania i pobierania pożytków nieruchomości – budynek restauracyjny, w celu prowadzenia w nim działalności gastronomicznej. Zatem mógł z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej czerpać korzyści nie tylko na współpracy z Lasami Państwowymi. W latach 2018-2021 przychody Nadleśnictwa z tytułu dzierżawy ww. budynku restauracyjnego wystarczały zaledwie na pokrycie kosztów stałych ponoszonych przez Nadleśnictwo (ubezpieczenie, amortyzacja), a osiągnany z tego tytułu zysk w skali roku wynosił od 1,4 tys. zł (w 2018 r.) do 3,6 tys. zł (w 2021 r.). Brak zatem działań w zakresie negocjacji podwyższenia wysokości czynszu należy ocenić jako działanie nierzetelne.

(akta kontroli str. 1448)

3. Jedną z siedmiu zbadanych kart pracy samochodu wypełniono w sposób nierzetelny, tj. liczba przejechanych kilometrów z ewidencji jazd w ciągu miesiąca (2 605 km) nie była zgodna z danymi sumarycznymi z miesięcznego rozliczenia przebiegu (2 669 km).

(akta kontroli str. 1055-1056)

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że błąd był spowodowany omyłkowym wpisaniem stanu licznika wyjazdu 25 kwietnia 2019 r., tj. wpisano taki sam przebieg jak z 24 kwietnia 2019 r., w wyniku czego nastąpiło błędne zsumowanie liczby przejechanych kilometrów. W rachunku suma przebiegów w ciągu miesiąca powinna wskazywać po dodaniu przebiegów 2 605 km, a nie 2 669 km.

(akta kontroli str. 1130-1131, 1133-1134)

4. W Nadleśnictwie wydatki poniesione na zaniechaną inwestycję w zakresie budowy składnicy drewna w kwocie 77,7 tys. zł, zostały odpisane w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych (konto 76111) dopiero 31 grudnia 2019 r. (dokument PK 28/2019) pomimo, że informacja o zaprzestaniu realizacji z dniem 28 lutego 2018 r., projektu pn. „*Drewno dla samowystarczalności energetycznej samorządów i dla bezpieczeństwa energetycznego państwa*” wpłynęła do Nadleśnictwa z RDLP w Toruniu 14 lutego 2018 r. Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 32 lit. b) i lit. f) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁸⁸, przez

⁸⁸ Dz. U. z 2021 r. poz. 217, ze zm.

pozostałe koszty operacyjne rozumie się m.in. koszty związane ze zbyciem środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, a także nieruchomości oraz wartości niematerialnych i prawnych zaliczonych do inwestycji oraz koszty związane z odpisami aktualizującymi wartość aktywów i ich korektami, z wyjątkiem odpisów obciążających koszty finansowe. Odpisanie w pozostałe koszty operacyjne nakładów poniesionych na budowę środka trwałego, które nie spowodują w przyszłości wpływu do jednostki korzyści ekonomicznych, powinno nastąpić zgodnie z dyspozycją art. 20 ust. 1 i art. 24 ust. 1 ustawy o rachunkowości, nie później niż do końca roku obrotowego, w którym jednostka podjęła decyzję o zaniechaniu budowy. Konsekwencją dokonania odpisu dopiero w 2019 r. było niewykazanie ww. kwoty w rachunku zysków i strat za 2018 r. w pozycji pozostałych kosztów operacyjnych.

(akta kontroli str. 864, 867, 1232, 1398-1401)

Nadleśniczy wyjaśnił, że nie posiada wiedzy, dlaczego wydatki poniesione na zaniechaną inwestycję w zakresie budowy składnicy drewna zostały odpisane w ciężar kosztów 31 grudnia 2019 r., a nie jak wskazuje pismo, w roku 2018. Pracownik zajmujący się tym zagadnieniem – Główny Księgowy, nie jest już pracownikiem Nadleśnictwa – przeszedł na emeryturę.

(akta kontroli str. 1705, 1712)

5. W Nadleśnictwie w 2021 r. i 2022 r. nie dokonano szacowania wartości przedmiotu zamówienia publicznego, zgodnie z art. 28 i 29 nPzp i nie przeprowadzono postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na usługi gastronomiczne na rzecz Lasów Państwowych w trybie nPzp pomimo, że wartość nabytych ww. usług od jednego przedsiębiorcy wyniosła netto w 2021 r. – 253,3 tys. zł, a w 2022 r. (do 30 czerwca) – 353,2 tys. zł, tj. przewyższyła kwotę, o której mowa w art. 2 ust. 1 pkt 1 nPzp.

(akta kontroli str. 898, 900-901, 1445-1447)

Nadleśniczy wyjaśnił m.in., że zgodnie z art. 214 ust. 1 pkt. 1 lit a nPzp, zamawiający może udzielić zamówienia z wolnej ręki, jeżeli dostawy, usługi lub roboty budowlane mogą być świadczone tylko przez jednego wykonawcę, z przyczyn technicznych o obiektywnym charakterze, jeżeli nie istnieje rozsądne rozwiązanie alternatywne lub rozwiązanie zastępcze. Szkolenia nie są prowadzone w stałych ramach czasowych, często godzina posiłków zmienia się w trakcie ich trwania, więc dzięki temu, że usługi świadczy dzierżawca restauracji nie ma problemu z dostosowaniem godzin posiłków do przebiegu danego szkolenia, co byłoby niemożliwe w przypadku świadczenia usługi gastronomicznej przez podmiot zewnętrzny. W celu przeprowadzenia przetargu na kompleksową obsługę hotelu konieczne było wyłączenie usług gastronomicznych. Wspólny przetarg skutkowałby wypowiedzeniem umowy na dzierżawę restauracji, a w latach 2021 i 2022 sytuacja na rynku mogłaby skutkować brakiem ciągłości świadczenia usług przez Hotel, a co za tym idzie, brakiem alternatywnych rozwiązań dla uczestników szkoleń i gości.

(akta kontroli str. 1727-1731)

NIK zauważa, że zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 nPzp, przepisy ustawy stosuje się do udzielania zamówień klasycznych, których wartość jest równa lub przekracza kwotę 130,0 tys. zł, a podstawą ustalenia wartości zamówienia jest całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy bez podatku od towarów i usług, ustalone z należytą starannością (art. 28 nPzp). Tryb niekonkurencyjny, o którym mowa w przywołanym przez Nadleśniczego przepisie może być stosowany

w wyjątkowych przypadkach braku konkurencji na rynku bądź wykazania, że tylko i wyłącznie dany wykonawca jest w stanie w ogóle zamówienie wykonać. Nie zwalnia jednak od całkowitego zaniechania stosowania przepisów nPzp.

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą prawidłowo ponoszono nakłady na zadania inwestycyjne i zakupy środków trwałych, a przeprowadzone inwestycje przyniosły zakładane efekty. Niegospodarnie natomiast w latach 2018-2020 nabywano usługi obce związane z obsługą Hotelu, skutkiem m.in. czego odnotowywano starty na prowadzonej w tym zakresie działalności. Jako działalnie nierzetelne NIK ocenia brak negocjacji w zakresie podwyższenia czynszu za dzierżawę restauracji, w efekcie czego w okresie od 2018 r. do maja 2022 r. Nadleśnictwo nie osiągało z ww. tytułu odpowiednich zysków. Jednocześnie NIK pozytywnie ocenia wprowadzony w 2021 r. program naprawczy mający na celu poprawienie rentowności działalności hotelowej, a także podwyższenie czynszu za dzierżawę restauracji. Zgodnie z obowiązującymi przepisami i procedurami wewnętrznymi przeprowadzono zbadane zamówienia publicznie, natomiast jako działanie nieprawidłowe NIK ocenia nabywanie w 2021 r. i 2022 r. usług gastronomicznych na potrzeby jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych z pominięciem przepisów nPzp. Stwierdzono także opóźnienie w odpisaniu kosztów jednej zaniechanej inwestycji i błędne prowadzenie jednej ze zbadanych kart pojazdu.

OBSZAR

3. Sprzedaż nieruchomości z bonifikatą i w trybie bezprzetargowym

Opis stanu faktycznego

W latach 2018-2022 (I półrocze) Nadleśnictwo nie sprzedawało lokali na podstawie art. 40a ustawy o lasach okresie objętym kontrolą.

(akta kontroli str. 9)

Z uwagi na powyższe odstąpiono od dalszej kontroli i oceny tego obszaru.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski

1. Podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania błędów przy udzielaniu wsparcia finansowego pracownikom przy zakupie samochodów osobowych używanych również do celów służbowych.
2. Nabywanie usług gastronomicznych na potrzeby Lasów Państwowych z zachowaniem przepisów nPzp.
3. Rzetelne prowadzenie kart pracy samochodu.
4. Wprowadzanie do ksiąg rachunkowych zdarzeń gospodarczych, które nastąpiły w danym okresie sprawozdawczym.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 23 grudnia 2022 r.

Kontrolerzy
(-) Jolanta Szydłowska-Hęsiak
specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Bydgoszczy
p. o. Dyrektor
(-) Tomasz Sobecki

(-) Monika Kazimierczak
specjalista kontroli państwowej